

Кітик Василь Іванович

11.IV.1923 - 24.II.1984

Видатний і широко відомий український вчений в галузі прогнозування родовищ нафти і газу. В його наукових дослідженнях чільне місце належало геології нафтогазоносних солянокупольних областей, розробці теорії соляного тектогенезу, лабораторному моделюванню процесів утворення соляних структур. Доктор геолого-мінералогічних наук (1969), професор (1977), член-кореспондент АН УРСР (1982), вчений секретар (1956-1963), заступник директора з наукової роботи Інституту геології і геохімії горючих копалин АН УРСР (1963-1984), завідувач відділу соляних структур нафтогазоносних областей (1969-1984), голова Міжвідомчої комісії з питань вивчення солянокупольних регіонів СРСР (1967-1984).

Василь Іванович Кітик народився 11 квітня 1923р. у с.Мисцова Кросненського повіту Краківського воєводства у селянській родині. У 1943р. закінчив учительську семінарію у м.Криниця. З 1943р. по 1944р. працював вчителем у м.Дукля Кросненського повіту і одночасно співпрацював з радянськими партизанами як перекладач. На тери-

торії Польщі перебував до 1945р. Після визволення західноукраїнських земель навчався на нафтовому факультеті Львівського політехнічного інституту (1946-1951), а по його закінченні – в аспірантурі при Інституті геології і геохімії горючих копалин АН УРСР 1953-1956). З цим інститутом була пов'язана вся його подальша наукова і організаційна діяльність як вченого.

Перші наукові статті В.І.Кітика – “Об условиях залегания нефти и газа в солянокупольных поднятиях Днепровско-Донецкой впадины” (1958), “К вопросу об условиях формирования залежей Днепровско-Донецкой впадины” (1959), “Умови газоносності Приазовської площі” (1959) – були присвячені вивченню геологічної будови Дніпровсько-Донецької и Причорноморської западин та умови формування нафтових і газових родовищ. Перша його монографія, написана разом з Г.Н.Доленком “Геологія нафтових родовищ України” була опублікована у 1959р. Узагальнення результатів наукових розробок 50-60 років викладені Василем Івановичем у фундаментальній праці “Соляна тектоніка Дніпровсько-Донецької западини” (1970). В ній приводиться класифікація, історія і механізм формування соляних структур геологічних утворень девону і пермі. Значна увага при цьому приділяється фізико-механічним властивостям соляних порід.

Теоретичні побудови В.І.Кітика, зроблені на базі величезного фактичного матеріалу по Закарпаттю, Передкарпаттю та інших солянокупольних провінціях, дали можливість встановити загальні особливості тектоніки підсольового ложа, співвідношення структурних планів підсольових, сольових та надсольових відкладів, літологічний склад, морфологію соляних структур та їх положення відносно основних регіональних дислокацій, що дозволило

науково обґрунтувати закономірності протікання тектонічних процесів та причини виникнення соляних структур. Важливою монографією В.І.Кітика з цієї проблеми є “Условия образования соляных структур” (1963).

Член-кореспондент В.І.Кітик розробив концепцію дисгармонійної складчастості осадових товщ, що має практичне значення для прогнозу та пошуків вуглеводнів. Він запропонував також загальну схему морфологічної класифікації дисгармонійних складок, яку детально охарактеризовано в монографії “Дисгармоничные складки осадочных толщ: опыт морфологической типизации” (1979).

Під керівництвом професора В.І.Кітика розроблялися також проблеми геології і геохімії сірчаних та поліметалічних родовищ, пов'язаних з геологічними утвореннями України. Цей важливий напрям його наукових досліджень детально викладений у колективних монографіях “Строение и

закономерности размещения серных месторождений СССР” (1979) та “Ртутеносность соляных куполов Днепровско-Донецкой впадины” (1981).

За ініціативою В.І.Кітика і під його безпосереднім керівництвом було проведено на високому рівні 4 всесоюзні симпозиуми і 2 семінари, присвячені результатам вивчення регіонів розповсюдження геологічних формацій. Василь Іванович активно займався підготовкою молодих вчених, брав активну участь у двох фахових радах по захисту кандидатських дисертацій, був редактором багатьох наукових монографій та збірників, постійно виступав з науковими доповідями на міжнародних конгресах та всесоюзних і республіканських геологічних конференціях.

Загальний обсяг наукової продукції В.І.Кітика складає 170 опублікованих наукових статей, серед яких 8 монографій. Тяжка хвороба зупинила наукову і життєву діяльність вченого 24 лютого 1984р.